

บทที่ 3 ฟังก์ชันรูปร่าง

การสร้างเอลิเมนต์นั้น นอกจากการใช้ฟังก์ชันรูปร่างแบบเชิงเส้นหรือกำลังสองซึ่งเป็นฟังก์ชันอย่างง่าย ยังมีเทคนิคอื่นอีกมากมายเพื่อสร้างพื้นผิวที่มีความถูกต้องสูง. บทนี้กล่าวถึงฟังก์ชันรูปร่างที่ใช้ในการสร้างเอลิเมนต์ย่อยได้แก่ ฟังก์ชันเชิงเส้น ฟังก์ชันกำลังสอง ฟังก์ชันพื้นผิวโค้งแบบเการะดับชั้นความเสรีและสิบสองระดับชั้นความเสรี ฟังก์ชันเสมือนพหุนามกำลังสามสองตัวแปรแบบแอร์มิต และฟังก์ชันเบทซีเอกำลังสาม. ฟังก์ชันพื้นผิวโค้งแบบสิบสองระดับชั้นความเสรีเป็นฟังก์ชันรูปร่างใหม่ซึ่งได้ศึกษาเป็นครั้งแรกในวิทยานิพนธ์นี้. ฟังก์ชันรูปร่างแต่ละแบบมีเทคนิคการประยุกต์ใช้แตกต่างกัน โดยจะกล่าวดังต่อไปนี้.

3.1 ฟังก์ชันเชิงเส้น

ฟังก์ชันรูปร่างประเภทนี้ ใช้เวกเตอร์พิกัดเพียงแค่ 2 ตัวในการประมาณด้านแต่ละด้านของเอลิเมนต์. รูปที่ 3.1 ก และ ข แสดงลักษณะเอลิเมนต์สามเหลี่ยมและเอลิเมนต์สี่เหลี่ยมที่สร้างจากฟังก์ชันเชิงเส้น ตามลำดับ. (ตัวเลขที่อยู่หน้าคู่อันดับหมายถึงลำดับที่ของปม. ส่วนคู่อันดับที่ใช้แสดงอยู่ในพิกัดเฉพาะที่.)

เวกเตอร์พิกัดของเอลิเมนต์ที่สร้างจากฟังก์ชันเชิงเส้นอยู่ในรูปของ

$$P(\xi, \eta) = \sum_{i=1}^m N_i P_i \quad (3.1)$$

โดยที่ $P(\xi, \eta)$ คือเวกเตอร์พิกัดของเอลิเมนต์,

ξ และ η คือพิกัดเฉพาะที่ โดย $-1 \leq \xi \leq 1$ และ $-1 \leq \eta \leq 1$ (แสดงในรูปที่ 2.2),

N_i คือฟังก์ชันรูปร่างแบบเชิงเส้นที่ปมที่ i ,

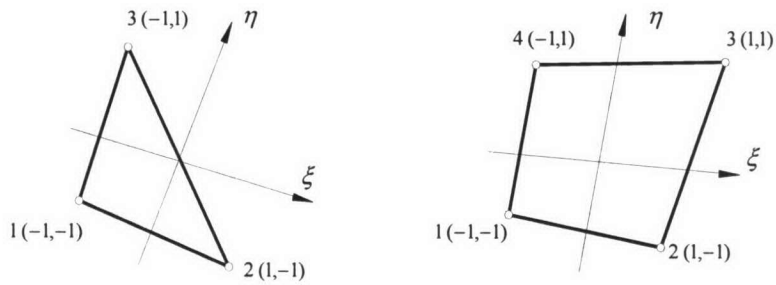
P_i คือเวกเตอร์พิกัดของปมที่ i และ

m คือจำนวนปม. (m มีค่าเท่ากับ 3 และ 4 สำหรับเอลิเมนต์สามเหลี่ยมและเอลิเมนต์สี่เหลี่ยม ตามลำดับ.)

สมการต่อไปนี้จะแสดงตัวอย่างของฟังก์ชันรูปร่างแบบเชิงเส้นที่ปมของเอลิเมนต์ในรูปที่ 3.1 เอลิเมนต์สามเหลี่ยม

$$N_1 = -\frac{\xi}{2} - \frac{\eta}{2} \quad (3.2)$$

$$N_2 = \eta \quad (3.3)$$

ก. เอลิเมนต์สามเหลี่ยมเชิงเส้น

ข. เอลิเมนต์สี่เหลี่ยมเชิงเส้น

รูปที่ 3.1 เอลิเมนต์เชิงเส้น

เอลิเมนต์สี่เหลี่ยม

$$N_1 = \frac{1}{4}(1-\xi)(1-\eta). \quad (3.4)$$

3.2 ฟังก์ชันกำลังสองแบบเซเรนดิพิตี

ฟังก์ชันรูปร่างประเภทรนี้ใช้เวกเตอร์พิกัดทั้งหมด 3 ตัวในการประมาณด้านแต่ละด้านของเอลิเมนต์. รูปที่ 3.2 ก และ ข แสดงลักษณะเอลิเมนต์สามเหลี่ยมและเอลิเมนต์สี่เหลี่ยมที่สร้างจากฟังก์ชันกำลังสองแบบเซเรนดิพิตี ตามลำดับ.

เวกเตอร์พิกัดของเอลิเมนต์ที่สร้างจากฟังก์ชันกำลังสองอยู่ในรูปของ

$$\mathbf{P}(\xi, \eta) = \sum_{i=1}^m N_i \mathbf{P}_i \quad (3.5)$$

โดยที่ ξ และ η คือพิกัดเฉพาะที่ โดย $-1 \leq \xi \leq 1$ และ $-1 \leq \eta \leq 1$,

N_i คือฟังก์ชันรูปร่างแบบกำลังสองที่ปม i และ

m คือจำนวนปม. (m มีค่าเท่ากับ 6 และ 8 สำหรับเอลิเมนต์สามเหลี่ยมและเอลิเมนต์สี่เหลี่ยม ตามลำดับ.)

สมการต่อไปนี้จะแสดงตัวอย่างของฟังก์ชันรูปร่างแบบกำลังสองที่ปมของเอลิเมนต์ในรูปที่ 3.2

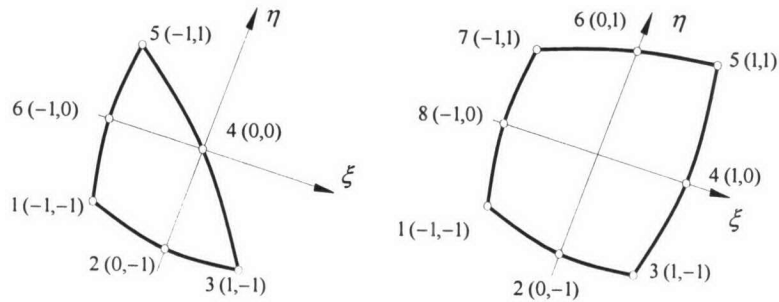
เอลิเมนต์สามเหลี่ยม

$$N_1 = \frac{1}{2}(-\xi - \eta)(-1 - \xi - \eta) \quad (3.6)$$

$$N_2 = (1 + \xi)(-\xi - \eta) \quad (3.7)$$

$$N_3 = \frac{1}{2}\xi(1 + \xi) \quad (3.8)$$

$$N_4 = (1 + \xi)(1 + \eta) \quad (3.9)$$

ก. เอลิเมนต์สามเหลี่ยมกำลังสอง

ข. เอลิเมนต์สี่เหลี่ยมกำลังสอง

แบบเซเรนดิพิตี

แบบเซเรนดิพิตี

รูปที่ 3.2 เอลิเมนต์กำลังสองแบบเซเรนดิพิตี

เอลิเมนต์สี่เหลี่ยม

$$N_1 = \frac{1}{4}(1-\xi)(1-\eta)(-1-\xi-\eta) \quad (3.10)$$

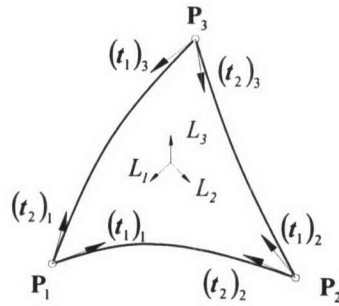
$$N_2 = \frac{1}{2}(1+\xi)(1-\xi)(1-\eta). \quad (3.11)$$

3.3 ฟังก์ชันพื้นผิวโค้งแบบเก้าและสิบสองระดับชั้นความเสรี

ฟังก์ชันสามเหลี่ยมพื้นผิวโค้งแบบเก้าระดับชั้นความเสรี(Nine Degrees of Freedom Curved Surface Triangular Function)[2]และฟังก์ชันสี่เหลี่ยมพื้นผิวโค้งแบบสิบสองระดับชั้นความเสรี(Twelve Degrees of Freedom Curved Surface Rectangular Function) เป็นฟังก์ชันพหุนามกำลังสาม. สมการพื้นผิวและวิธีการสร้างพื้นผิวของเอลิเมนต์มีดังต่อไปนี้.

ฟังก์ชันสามเหลี่ยมพื้นผิวโค้งแบบเก้าระดับชั้นความเสรี

การสร้างพื้นผิวจากฟังก์ชันสามเหลี่ยมพื้นผิวโค้งแบบเก้าระดับชั้นความเสรีใช้ข้อมูลที่เป็นทั้งหมด 9 ตัว. ข้อมูลทั้ง 9 ตัวประกอบด้วยเวกเตอร์พิกัดที่มุมของสามเหลี่ยม 3 ตัวและเวกเตอร์สัมผัสที่มุมของสามเหลี่ยม 6 ตัว ซึ่งแต่ละมุมจะมีเวกเตอร์สัมผัส 2 ตัว ดังรูปที่ 3.3. ขั้นตอนในการคำนวณเวกเตอร์สัมผัสเป็นขั้นตอนที่เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับขั้นตอนในการสร้างพื้นผิวจากฟังก์ชันเชิงเส้นหรือฟังก์ชันกำลังสองที่ใช้เพียงแค่พิกัดที่มุมและกึ่งกลางด้านเท่านั้น. (วิธีคำนวณเวกเตอร์สัมผัสแสดงในบทที่ 4.) พื้นผิวของสามเหลี่ยมที่ได้จะมีความต่อเนื่องระหว่างเอลิเมนต์ในระดับ C^0 ที่ด้านทั้งสามและมีความต่อเนื่องในระดับ C^1 ที่มุมทั้งสามของเอลิเมนต์.

รูปที่ 3.3 เอลิเมนต์สามเหลี่ยมพื้นผิวโค้งแบบแก้ระดับชั้นความเสรี

เพื่อความสะดวกในการแสดงค่าฟังก์ชันรูปร่าง ในที่นี้จะใช้ระบบพิกัดพื้นที่สามเหลี่ยม (Area Coordinate)[6] L_1 , L_2 และ L_3 สำหรับเอลิเมนต์สามเหลี่ยม. ตัวแปร L_1 , L_2 และ L_3 มีความสัมพันธ์กับ ξ และ η ดังนี้

$$\left. \begin{aligned} L_1 &= 1 - L_2 - L_3 \\ L_2 &= \frac{1 + \xi}{2} \\ L_3 &= \frac{1 + \eta}{2} \end{aligned} \right\} (3.12)$$

เวกเตอร์พิกัดของเอลิเมนต์พื้นผิวโค้งแบบแก้ระดับชั้นความเสรีอยู่ในรูปของ

$$\mathbf{P}(L_1, L_2, L_3) = \sum_{i=1}^3 [N_i \mathbf{P}_i + N_{i+3} (\mathbf{t}_1)_i + N_{i+6} (\mathbf{t}_2)_i] \quad (3.13)$$

โดยที่ $\mathbf{P}(L_1, L_2, L_3)$ คือเวกเตอร์พิกัดของเอลิเมนต์พื้นผิวโค้งแบบแก้ระดับชั้นความเสรี,
 $(\mathbf{t}_1)_i$ คือเวกเตอร์สัมผัสที่ปมที่ i และมีทิศทางไปยังปมถัดไป (โดยนับลำดับปมดังรูปที่ 3.3),
 $(\mathbf{t}_2)_i$ คือเวกเตอร์สัมผัสที่ปมที่ i และมีทิศทางไปยังปมก่อนหน้า,
 N_i คือฟังก์ชันรูปร่างลำดับที่ i ของสามเหลี่ยมพื้นผิวโค้งแบบแก้ระดับชั้นความเสรี.

สมการต่อไปนี้จะแสดงตัวอย่างของฟังก์ชันรูปร่างของสามเหลี่ยมพื้นผิวโค้งแบบแก้ระดับชั้นความเสรีที่ปมที่ 1

$$N_1 = L_1 + L_2 L_1^2 + L_3 L_1^2 - L_1 L_2^2 - L_1 L_3^2 \quad (3.14)$$

$$N_4 = L_2 L_1^2 + \frac{1}{2} L_1 L_2 L_3 \quad (3.15)$$

$$N_7 = L_3 L_1^2 + \frac{1}{2} L_1 L_2 L_3. \quad (3.16)$$

ฟังก์ชันสี่เหลี่ยมพื้นผิวโค้งแบบสิบสองระดับชั้นความเร็ว

การสร้างพื้นผิวจากฟังก์ชันสี่เหลี่ยมพื้นผิวโค้งแบบสิบสองระดับชั้นความเร็วใช้ข้อมูลที่เป็นมีทั้งหมด 12 ตัว. ในลักษณะเดียวกับฟังก์ชันสามเหลี่ยมพื้นผิวโค้งแบบเก้าระดับชั้นความเร็ว ข้อมูลทั้ง 12 ตัวประกอบด้วยเวกเตอร์พิกัด 4 ตัวและเวกเตอร์สัมผัส 8 ตัว ดังรูปที่ 3.4. ความต่อเนื่องระหว่างเอลิเมนต์ย่อยที่ได้จากฟังก์ชันนี้จะมีอย่างต่อเนื่องในระดับ C^0 ที่ด้านทั้งสี่และมีความต่อเนื่องในระดับ C^1 ที่มุมทั้งสี่ของเอลิเมนต์.

เวกเตอร์พิกัดของเอลิเมนต์พื้นผิวโค้งแบบสิบสองระดับชั้นความเร็วอยู่ในรูปของ

$$P(\xi, \eta) = \sum_{i=1}^4 [N_i P_i + N_{i+4}(t_1)_i + N_{i+8}(t_2)_i] \quad (3.17)$$

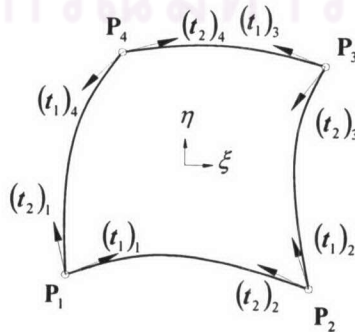
โดยที่ N_i คือฟังก์ชันรูปร่างลำดับที่ i ของสี่เหลี่ยมพื้นผิวโค้งแบบสิบสองระดับชั้นความเร็ว และ ξ และ η คือพิกัดเฉพาะที่ โดย $-1 \leq \xi \leq 1$ และ $-1 \leq \eta \leq 1$.

สมการต่อไปนี้จะแสดงตัวอย่างของฟังก์ชันรูปร่างของสี่เหลี่ยมพื้นผิวโค้งแบบสิบสองระดับชั้นความเร็วที่ปมที่ 1

$$N_1 = \frac{1}{4}(1-\xi)(1-\eta) + \frac{1}{16}(1-\xi)^2(1+\xi)(1-\eta) - \frac{1}{16}(1-\xi)(1+\xi)^2(1-\eta) + \frac{1}{16}(1-\eta)^2(1+\eta)(1-\xi) - \frac{1}{16}(1-\eta)(1+\eta)^2(1-\xi) \quad (3.18)$$

$$N_5 = \frac{1}{16}(1-\xi)^2(1+\xi)(1-\eta) \quad (3.19)$$

$$N_9 = \frac{1}{16}(1-\eta)^2(1+\eta)(1-\xi). \quad (3.20)$$

รูปที่ 3.4 เอลิเมนต์สี่เหลี่ยมพื้นผิวโค้งแบบสิบสองระดับชั้นความเร็ว

3.4 ฟังก์ชันเสมือนพหุนามกำลังสามสองตัวแปรรูปแบบแอร์มีต

การสร้างเอลิเมนต์สี่เหลี่ยมจากฟังก์ชันเสมือนพหุนามกำลังสามสองตัวแปรรูปแบบแอร์มีต ใช้ข้อมูลทั้งหมด 16 ตัวคือ เวกเตอร์พิกัดที่มุม 4 ตัว เวกเตอร์สัมผัสที่มุมของเอลิเมนต์สี่เหลี่ยม 8 ตัว และเวกเตอร์บิดที่มุมของเอลิเมนต์สี่เหลี่ยม 4 ตัว. (วิธีคำนวณเวกเตอร์บิดแสดงในบทที่ 4.) รูปที่ 3.5 แสดงตัวอย่างเอลิเมนต์ที่สร้างจากฟังก์ชันเสมือนพหุนามกำลังสามสองตัวแปรรูปแบบแอร์มีต.

เวกเตอร์พิกัดของเอลิเมนต์ที่สร้างจากฟังก์ชันเสมือนพหุนามกำลังสามสองตัวแปรรูปแบบแอร์มีต[1] อยู่ในรูปของ

$$P(\xi, \eta) = \sum_{i=1}^4 [N_i P_i + N_{i+4}(\mathbf{t}_\xi)_i + N_{i+8}(\mathbf{t}_\eta)_i + N_{i+12}(\mathbf{t}_w)_i] \quad (3.21)$$

โดยที่ N_i คือฟังก์ชันรูปร่างลำดับที่ i ของเอลิเมนต์สี่เหลี่ยมกำลังสามสองตัวแปรรูปแบบแอร์มีต,

ξ และ η คือพิกัดเฉพาะที่ โดย $-1 \leq \xi \leq 1$ และ $-1 \leq \eta \leq 1$,

$(\mathbf{t}_\xi)_i$ และ $(\mathbf{t}_\eta)_i$ คือเวกเตอร์สัมผัสที่ปมที่ i และมีทิศทางตามแกน ξ และ η ในพิกัดเฉพาะที่

ตามลำดับ และ

$(\mathbf{t}_w)_i$ คือเวกเตอร์บิดที่ปมที่ i .

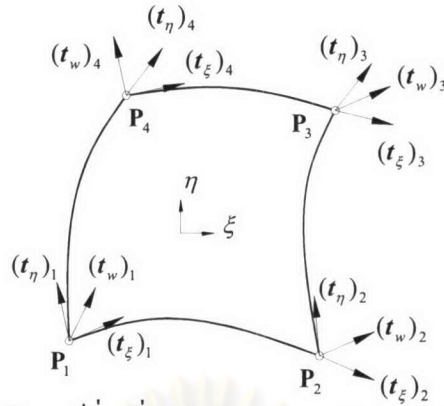
สมการต่อไปนี้จะแสดงฟังก์ชันรูปร่างของเอลิเมนต์สี่เหลี่ยมกำลังสามสองตัวแปรรูปแบบแอร์มีต

$$\left. \begin{aligned} N_1 &= F_1(\xi)F_1(\eta), & N_5 &= F_3(\xi)F_1(\eta), & N_9 &= F_1(\xi)F_3(\eta), & N_{13} &= F_3(\xi)F_3(\eta), \\ N_2 &= F_2(\xi)F_1(\eta), & N_6 &= F_4(\xi)F_1(\eta), & N_{10} &= F_2(\xi)F_3(\eta), & N_{14} &= F_4(\xi)F_3(\eta), \\ N_3 &= F_2(\xi)F_2(\eta), & N_7 &= F_4(\xi)F_2(\eta), & N_{11} &= F_2(\xi)F_4(\eta), & N_{15} &= F_4(\xi)F_4(\eta), \\ N_4 &= F_1(\xi)F_2(\eta), & N_8 &= F_3(\xi)F_2(\eta), & N_{12} &= F_1(\xi)F_4(\eta), & N_{16} &= F_3(\xi)F_4(\eta). \end{aligned} \right\} \quad (3.22)$$

ฟังก์ชัน F_1 ถึง F_4 ในสมการที่ (3.22) นิยามโดย

$$\left. \begin{aligned} F_1(u) &= \frac{1}{4}(u^3 - 3u + 2) \\ F_2(u) &= \frac{1}{4}(-u^3 + 3u + 2) \\ F_3(u) &= \frac{1}{8}(u^3 - u^2 - u + 1) \\ F_4(u) &= \frac{1}{8}(u^3 + u^2 - u - 1) \end{aligned} \right\} \quad (3.23)$$

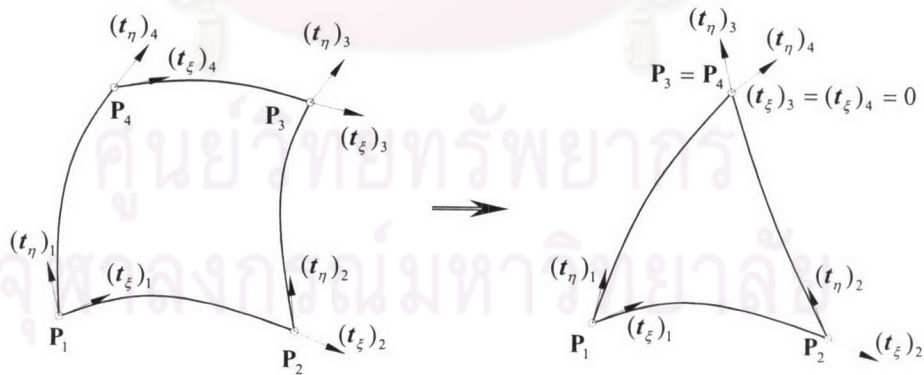
โดยที่ u คือตัวแปรพิกัดเฉพาะที่ ξ หรือ η .

รูปที่ 3.5 เอลิเมนต์สี่เหลี่ยมกำลังสามสองตัวแปรรูปแบบแอร์มิต

การสร้างเอลิเมนต์สามเหลี่ยมกำลังสามสองตัวแปรรูปแบบแอร์มิต

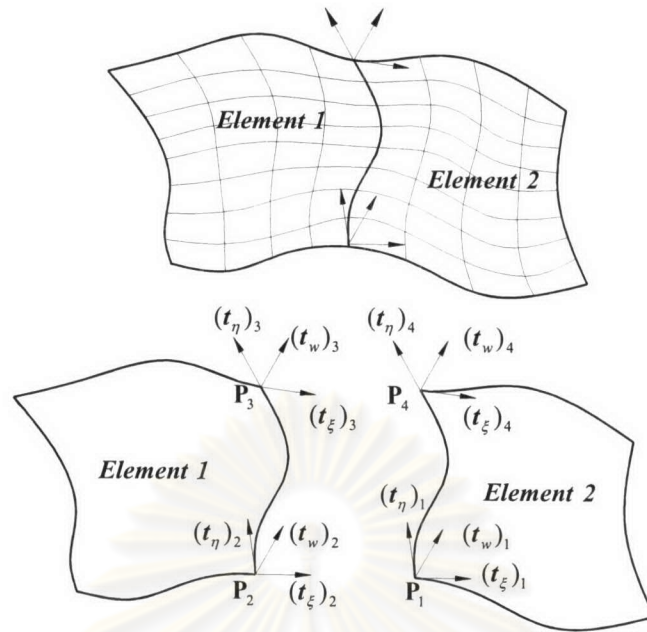
การแบ่งเอลิเมนต์บนขอบเขตบางชนิด เช่น ผิวของทรงกลมและทรงรี ไม่สามารถแบ่งให้เป็นเอลิเมนต์รูปสี่เหลี่ยมทั้งหมดได้อย่างเหมาะสม. ในกรณีดังกล่าวจะใช้เอลิเมนต์รูปสามเหลี่ยมเข้ามาช่วย. วิทยานิพนธ์นี้ได้ทดลองประยุกต์ใช้ฟังก์ชันเสมือนพหุนามกำลังสามสองตัวแปรรูปแบบแอร์มิตสร้างเอลิเมนต์รูปสามเหลี่ยมโดยวิธีการลดรูป(Degeneration). ผลการศึกษาเทคนิคการลดรูปนี้ยังไม่ปรากฏในเอกสารอ้างอิงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคำนวณสนามไฟฟ้าด้วยวิธีเชิงเลข. การลดรูปทำได้โดยให้พิกัดสองจุดใดๆ ที่อยู่ใกล้กันมีค่าเท่ากัน และให้เวกเตอร์สัมผัสที่อยู่ในทิศทางของพิกัดทั้งสองจุดนั้นมีค่าเท่ากับ 0 ส่วนเวกเตอร์บิดของเอลิเมนต์สามเหลี่ยมถูกกำหนดให้มีค่าเท่ากับ 0. เอลิเมนต์สามเหลี่ยมที่ได้จะมีลักษณะดังรูปที่ 3.6.

รูปที่ 3.6 การสร้างเอลิเมนต์สามเหลี่ยมกำลังสามสองตัวแปรรูปแบบแอร์มิต

ความต่อเนื่องระดับ C^1 หรือ G^1 ระหว่างเอลิเมนต์กำลังสามสองตัวแปรรูปแบบแอร์มิต

ความต่อเนื่องระหว่างเอลิเมนต์กำลังสามสองตัวแปรรูปแบบแอร์มิตที่อยู่ติดกันกำหนดโดยเวกเตอร์สัมผัสและเวกเตอร์บิดที่มุมของเอลิเมนต์ดังรูปที่ 3.7[10]. ความต่อเนื่องที่ด้านซึ่งเป็นรอยต่อระหว่างเอลิเมนต์ที่ 1 และเอลิเมนต์ที่ 2 กำหนดโดย

รูปที่ 3.7 การกำหนดความต่อเนื่องระหว่างเอลิเมนต์กำลังสามสองตัวแปรรูปแบบแอร์มีต

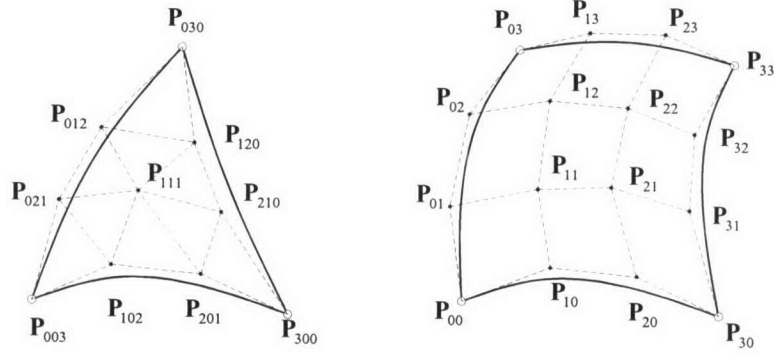
$$\left. \begin{aligned} \mathbf{P}_2 &= \mathbf{P}_1, \mathbf{P}_3 = \mathbf{P}_4, \\ (t_n)_2 &= (t_n)_1, (t_n)_3 = (t_n)_4, \\ (t_x)_2 &= k_1(t_x)_1, (t_x)_3 = k_2(t_x)_4, \\ (t_w)_2 &= k_3(t_w)_1, (t_w)_3 = k_4(t_w)_4. \end{aligned} \right\} \quad (3.24)$$

(ด้านซ้ายของแต่ละสมการในชุดสมการที่ (3.24) คือข้อมูลของเอลิเมนต์ที่ 1 ส่วนด้านขวาคือข้อมูลของเอลิเมนต์ที่ 2.) เมื่อ $k_1, k_2 = 1, k_3, k_4 = 0$ หรือ 1 ความต่อเนื่องที่รอยต่อระหว่างเอลิเมนต์ทั้งสองจะเป็นความต่อเนื่องระดับ C^1 แต่เมื่อ $k_1, k_2 \neq 1$ และ $k_1, k_2 > 0, k_3, k_4 \neq 1$ และ $k_3, k_4 \geq 0$ ความต่อเนื่องที่รอยต่อระหว่างเอลิเมนต์ทั้งสองจะเป็นความต่อเนื่องระดับ G^1 .

3.5 ฟังก์ชันเบทซีเอกำลังสาม

การสร้างเอลิเมนต์สามเหลี่ยมและสี่เหลี่ยมจากฟังก์ชันเบทซีเอกำลังสามใช้ข้อมูลที่จำเป็นทั้งหมด 10 ตัวและ 16 ตัวตามลำดับ ซึ่งข้อมูลนี้เรียกว่า จุดควบคุม(Control Point). พื้นผิวที่ได้จะไม่ผ่านจุดควบคุมทุกจุดแต่จะผ่านเฉพาะจุดควบคุมที่มุมของเอลิเมนต์. รูปที่ 3.8 แสดงตัวอย่างพื้นผิวที่สร้างจากฟังก์ชันเบทซีเอกำลังสาม โดยที่จุด $\mathbf{P}$ ในรูปคือ จุดควบคุมของเอลิเมนต์.

ก. เอลิเมนต์สามเหลี่ยมกำลังสาม

ข. เอลิเมนต์สี่เหลี่ยมกำลังสาม

แบบเบทซีเอ

แบบเบทซีเอ

รูปที่ 3.8 เอลิเมนต์กำลังสามแบบเบทซีเอ

เวกเตอร์พิกัดของเอลิเมนต์ที่สร้างจากฟังก์ชันเบทซีเอกำลังสามอยู่ในรูปของ เอลิเมนต์สามเหลี่ยม

$$P(L_1, L_2, L_3) = \sum_{i,j,k} P_{ijk} B_{i,j,k}(L_1, L_2, L_3) \tag{3.25}$$

$$B_{i,j,k}(L_1, L_2, L_3) = \frac{6}{i!j!k!} L_1^i L_2^j L_3^k \tag{3.26}$$

เอลิเมนต์สี่เหลี่ยม

$$P(\xi, \eta) = \sum_{i=0}^3 \sum_{j=0}^3 P_{ij} B_i(\xi) B_j(\eta) \tag{3.27}$$

$$B_i(\xi) = \frac{3(1+\xi)^i (1-\xi)^{3-i}}{4i!(3-i)!} \tag{3.28}$$

โดย P_{ijk}, P_{ij} คือจุดควบคุมของเอลิเมนต์สามเหลี่ยมและสี่เหลี่ยม ตามลำดับ, i, j, k คือหมายเลขลำดับจุดควบคุมบนเอลิเมนต์ โดย $i, j, k \in \{0,1,2,3\}$,

ξ และ η คือพิกัดเฉพาะที่ โดย $-1 \leq \xi \leq 1$ และ $-1 \leq \eta \leq 1$,

L_1, L_2 และ L_3 คือพิกัดพื้นที่ มีค่าดังที่แสดงในสมการที่ (3.12) และ

$B_{i,j,k}(L_1, L_2, L_3)$ และ $B_i(u), B_j(v)$ คือพหุนามเบร์นสไตน์ (Bernstein Polynomial) ของเอลิเมนต์สามเหลี่ยมและสี่เหลี่ยม ตามลำดับ.

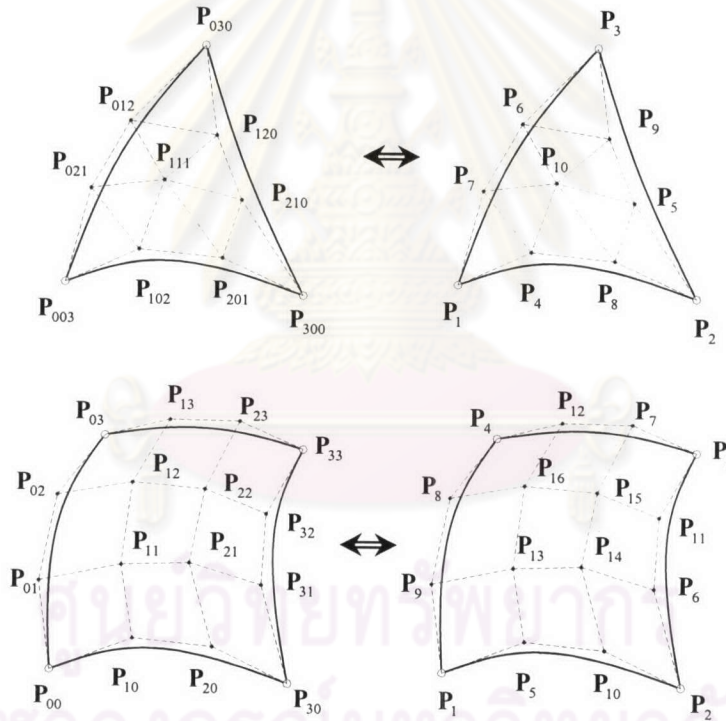
เวกเตอร์พีคักของเอลิเมนต์ในสมการที่ (3.25) และ (3.27) สามารถเขียนให้อยู่ในรูปสมการที่ (2.3) ได้เป็น

$$\mathbf{P}(L_1, L_2, L_3) = \sum_{u=1}^{10} N_u \mathbf{P}_u \tag{3.29}$$

และ

$$\mathbf{P}(\xi, \eta) = \sum_{u=1}^{16} N_u \mathbf{P}_u \tag{3.30}$$

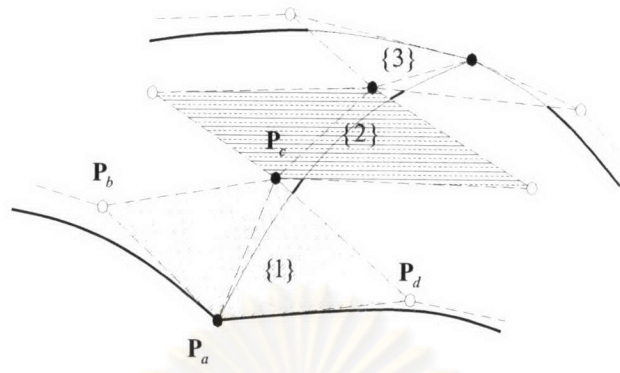
ตามลำดับ โดยเวกเตอร์พีคัก $\mathbf{P}_u$ สามารถแทนด้วยเวกเตอร์พีคัก $\mathbf{P}_{ijk}$ หรือ $\mathbf{P}_{ij}$ ดังรูปที่ 3.9 ส่วนฟังก์ชันรูปร่างของเอลิเมนต์กำลังสามแบบเบทซีเอ (N_u) สามารถจับคู่ได้เช่นเดียวกับ $\mathbf{P}_u$.

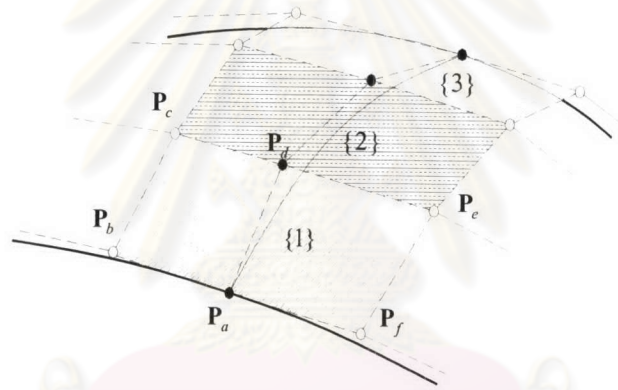
รูปที่ 3.9 การจับคู่ของเวกเตอร์พีคัก $\mathbf{P}_{ijk}$ หรือ $\mathbf{P}_{ij}$ กับ $\mathbf{P}_u$

ความต่อเนื่องระดับ G^1 ระหว่างเอลิเมนต์กำลังสามแบบเบทซีเอ

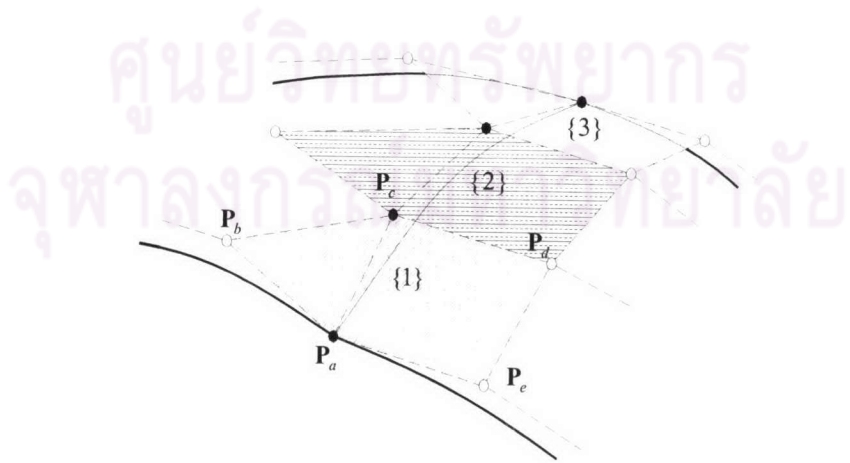
ความต่อเนื่องระหว่างเอลิเมนต์กำลังสามแบบเบทซีเอกำหนดโดยตำแหน่งของจุดควบคุมที่อยู่ติดกับขอบของเอลิเมนต์ดังรูปที่ 3.10 [11]. เราสามารถจำลองขอบเขตโดยที่มีความต่อเนื่องที่รอยต่อระหว่างเอลิเมนต์กำลังสามแบบเบทซีเอในระดับ G^1 โดยให้จุดควบคุมดังกล่าวอยู่บนระนาบเดียวกัน. ตัวอย่างระนาบที่กำหนดจากจุดควบคุมบนเอลิเมนต์กำลังสามแบบเบทซีเอมีดังนี้.

ก. ระหว่างเอลิเมนต์สามเหลี่ยมกับสามเหลี่ยม

ข. ระหว่างเอลิเมนต์สี่เหลี่ยมกับสี่เหลี่ยม

ค. ระหว่างเอลิเมนต์สามเหลี่ยมกับสี่เหลี่ยม

รูปที่ 3.10 การกำหนดความต่อเนื่องระหว่างเอลิเมนต์กำลังสามแบบเบทซีเอ

เอลิเมนต์สามเหลี่ยมกับสามเหลี่ยม

เวกเตอร์ปกติของจุดควมบนระนาบที่ {1} คือ $\mathbf{P}_a$, $\mathbf{P}_b$, $\mathbf{P}_c$ และ $\mathbf{P}_d$.

เอลิเมนต์สี่เหลี่ยมกับสี่เหลี่ยม

เวกเตอร์ปกติของจุดควมบนระนาบที่ {1} คือ $\mathbf{P}_a$, $\mathbf{P}_b$, $\mathbf{P}_c$, $\mathbf{P}_d$, $\mathbf{P}_e$ และ $\mathbf{P}_f$.

เอลิเมนต์สามเหลี่ยมกับสี่เหลี่ยม

เวกเตอร์ปกติของจุดควมบนระนาบที่ {1} คือ $\mathbf{P}_a$, $\mathbf{P}_b$, $\mathbf{P}_c$, $\mathbf{P}_d$ และ $\mathbf{P}_e$.

ในแต่ละลักษณะของรูปที่ 3.10 จะต้องกำหนดความเป็นระนาบของจุดควมทั้ง 3 ระนาบ.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย